MONEY- SEMANTIC, PHRASEOLOGICAL AND PAREMIOLOGICAL VALUES

Silvia Pitiriciu, Assoc. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract:*The cultural history of currency and monetary systems is relevant for understanding the significance of money in society. Advances in each historical epoch have contributed to the enrichment of the semantic values of the word money. In Romanian, this word develops rich lexico-semantic fields and is part of many phraseological units. Paremiology contributes to the knowledge and understanding of the meanings of this word in Romanian.*

Keywords: polysemy, phraseology, proverb, symbol, currency units

Din punct de vedere economic, banii constituie unitatea de măsură specifică tuturor schimburilor, necesară pentru evaluarea factorilor de producție și a bunurilor economice. Unitate de cont, mijloc de schimb, mijloc de plată, etalon pentru plățile la termen ori mijloc de păstrare a valorii, banii sunt esențiali în economie: cantitatea lor poate influența echilibrul general al pieței (nivelul prețurilor, nivelul dobânzilor, nivelul cursului de schimb, balanța de plăți). În mod curent, banii sunt mijloc de schimb general, rolul lor fiind să simplifice schimburile de bunuri și de servicii, să reducă semnificativ costurile de tranzacționare asociate acestora[1]. Azi, noțiunea de *bani* se asociază cu cea de politici monetare, bănci centrale și bănci comerciale, sistem monetar.

Din punct de vedere lingvistic, numele generic *bani* a generat o terminologie. Pentru cunoașterea ei, s-au întocmirea de glosare și de dicționare de numismatică. Banii au o istorie, poartă nume cu o anumită semnificație, au devenit baze de derivare pentru alti termeni, mulți termeni au statut de împrumuturi sau calcuri, au dezvoltat sensuri noi, stau la baza unor frazeologisme, sunt elemente în structura unor enunțuri premiologice.

În limba română, termenii care denumesc *banii*au devenit obiect de cercetare sub aspect istoric și etimologic. Lucrarea lui Coman Lupu, *Din istoricul numelor de monede în limba română*[2]este dedicat originii termenilor și modului cum aceștia au circulat în țările române între

[1] Cf. Cristian Păun, *Banii, băncile centrale, politica monetară și reglementarea sistemului bancar modern*, Colocviile SOREC-Deschideri economice cu tema „Liberalism-Etatism", București, 2010, p. 7.
[2] Lucrarea este publicată la Editura Universității din București, în anul 2006.

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)

secolele al XIV-lea și al XIX-lea. Marius Sala completează aspectele etimologice ale numelor de monede, ocupându-se de împrumuturi.[3] Studiile celor doi lingviști sunt documentate și argumentate cu exemple de cuvinte din limbile de proveniență.

Cercetarea noastră, dincolo de aspectele istorice, a urmat câteva repere lingvistice: etimologie, formarea cuvintelor, semantică, frazeologie, paremiologie. Prin aceste coordonate, am intenționat să schițăm profilul lingvistic al numelui *bani* în limba română.

1. Din istoria banilor

Considerați drept una dintre cele mai mari invenții ale omenirii, banii au o istorie fascinantă. Din cele mai îndepărtate timpuri (3000-2000 î. Hr.), oamenii făceau troc. Schimbul de scoici, carne, piei de animale, blănuri, cupru, sare, piper etc. a fost urmat de confecționarea monedelor din metale prețioase, aur și argint. Primele monede rezultate dintr-un amestec de aur și argint sunt inventate de lidieni, în perioada 640-630 î.Hr. Numele *monedă* este legat de templul ridicat de romani zeiței atenției și a memoriei Moneta[4], devenită ulterior Junona Moneta, zeița protectoare a banilor. În acest templu, romanii și-au depozitat rezervele de bani, ascunzându-le din calea galilor.[5]

Monedele au contribuit la intensificarea comerțului în Antichitate, fiind un mijloc de schimb eficient. Atena și Corintul bat moneda proprie în 575-570 î. Hr., mai târziu, când regele lidian Cressus este capturat de persani, banii apar și în Persia. Romanii au adoptat de la greci ideea confecționării monedelor din metale prețioase. În vremea împăratului Octavian Augustus (33 î. Hr. -14 d.Hr.) are loc reformarea sistemul monetar și fiscal, fiind impozitate tranzacțiile comerciale și câștigurile.

În Evul Mediu, după monede, s-au inventat bancnotele. În secolul al IX-lea (806-821) în China, pe vremea împăratului Hien Tsung[6], penuria de cupru, din care erau bătute monedele, a dus la apariția bancnotelor, care au fost confecționate la început din hârtie.Cruciadele (1095-1270) au sporit circulația banilor și au stimulat constituirea sistemului bancar. Evul Mediu este o perioadă în care monedele au cunoscut o diversificare: circulau *dinarul*, *grosul*, *talerul*,

[3] A se vedea articolele lui Marius Sala, incluse în seria *Pastila de cuvinte. Nume de monede*, publicate în revista „Magazin istoric", 15.05. 2013, 13.06.2013, 15.07.2013, 15.08.2013, 9.10.2013, 17.11.2013, 15.12.2013, http://magazinistoric.ro, accesat la data de 1.05.2015.
[4] La romani, Moneta era mama muzelor, cf. Guțu, *Dicționar latin-român*, p. 837.
[5] În Capitoliu erau depozitați banii romanilor. Gâștele, spune legenda, au salvat Capitoliul din calea galilor.
[6]Negustorii chinezi de ceai încheiau tranzacțiile cu bilete la ordin, pentru a nu transporta monede metalice grele, cf. http://javra.eu, accesat la data de 26.04.2015.

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)

pfeningul, penny-ul, creiţarul, florinul etc. În jurul anului 1400 apar primele bănci, la Barcelona şi Genova, mai târziu la Amsterdam, Hamburg, în Anglia.

Pe teritoriul românesc, cea mai veche monedă atestată este *drahma de argint*, emisă de oraşul grecesc Histria în anul 480 î.Hr. Pe vremea dacilor, circulau monedele macedonene ale lui Filip al II-lea, apoi aceştia au început să confecţioneze monedele proprii de argint şi *kosonii de aur*. După cucerirea Macedoniei de către romani, circulau dinarii republicani. În anul 280 î.Hr. apar monede dacice de argint, care circulau simultan cu monedele greceşti sau romane. Apoi au apărut monedele bizantine, înlocuite treptat, în secolul al XII-lea, cu monedele statelor care se formau în jur: Ungaria, Serbia, Polonia, Bulgaria. În Evul Mediu, în Ţara Românească, Vlaicu Vodă bate *ducaţi de argint*, asemănători cu *groşii bulgăreşti* şi *sârbeşti* ori cu *ducaţii bizantini* şi *dinarii*. În Moldova s-au bătut *groşii de argint*, după modelul polonez, emişi sub domniile lui Petru Muşat şi Ştefan cel Mare. În Transilvania, *groşi de argint, oboli, dinari, creiţari, guldeni, taleri* şi *ducaţi*. Până în secolul al XVI-lea în Ţara Românească circulau: *fertunul, perperul, ducatul, asprul, florinul*. În Moldova – *zlotul, rubla de argint* şi *grosul*. În secolul al XVII-lea, sub influenţa Imperiului Otoman, numărul monedelor străine a crescut. De la sfârşitul secolului al XVIII-lea până în prima jumătate a secolului al XIX-lea, în Principate circulau monede turceşti, ruseşti, nemţeşti, galbeni ungureşti, austrieci sau tătăreşti, ţechini veneţieni etc. În ţările române începând cu secolul al XV-lea, până în secolul al XIX-lea, au circulat monede turceşti precum: *aspru, beşlic, funduc, irmilic, icosar, iuzluc, mahmudea, rubia, rupie, sultanin*; greceşti: *diobol, drahmă, obol, talant*; germane: *marcă, pfenig*, ruseşti: *carboanţă, carboavă, copeică, pol, rublă*; poloneze: *şalău, şuştac, zlot*; austriece: *florin, pitac, sfanţ, taler, zgripţor*; engleze: *cent, dolar, guinee, peni, şiling*; ungureşti: *creiţar, husăş, piţulă, ughi*; spaniole: *peseta, peso, real* etc.[7]

În anul 1867 *leul* devine unitatea monetară a Principatelor Unite, având etalonul la 5 grame de argint, cu o sută de submultipli, numiţi bani. În 1868 este emisă prima monedă românească de aur, cu valoare de 20 de lei. Banca Naţională a României, înfiinţată în 1880, este abilitată să emită monedă de metal şi bancnote. În prezent, *leul* este unitatea monetară a României, codul ISO 4217: RON. De la 1 iulie 2005 sunt în circulaţie: monede de 1 ban, 5 bani, 10 bani, 50 de bani şi bancnote de 1 leu, 5 lei, 10 lei, 100 lei, 200 lei şi 500 lei.

[7] *Dicţionar analogic şi de sinonime*, p. 39.

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)

De la monedă, la bancnotele de hârtie și ulterior din plastic,[8] s-a ajuns până astăzi la banii electronici (fără suport material). Banii funcționează astfel ca unitate de măsură a valorii.Sistemul monetar cuprinde 183 de monede naționale, marcate prin simboluri, cu un cod ISO, fiecare cu unități fracționare. Leul românesc are simbolul L, codul RON și ca unitate fracționară banul (raportul monedă/unitate fracționară 100)[9].

2. Etimologie

Cercetând originea cuvintelor, Coman Lupu constată că lexicul românesc nu a moștenit din latină niciun cuvânt cu sensul de „ban", „monedă". Cei mai mulți termeni care au circulat în țările române sunt împrumuturi din diferite limbi: germană, slavă, turcă, maghiară, greacă etc.

Ciorănesccu explică pe larg cum cuvântul german *ban*, lat. med. *banus* „comunicare, strigare" a ajuns să însemne „amendă impusă pentru delicte împotriva autorității" sau „contribuție plătită domnului feudal de către târguri". Schimbarea sensului s-ar explica prin necesitatea de a plăti amenzile cu bani gheță, într-o epocă în care moneda nu era obișnuită. Drumul urmat de împrumut este posibil să fi fost prin intermediul maghiar.[10] Originea propusă de Ciorănescu este susținută și de autorii *Dicționarului etimologic al limbii române* (DELR), vol. I A-B, în care se menționează că numele *bani*, cu etimologie necunoscută, trimite la germ. *Ban*, lat.med. *banus* „amendă, taxă", prin maghiară.[11]

Cuvântul *bancnotă* „ban de hârtie" este un împrumut din germană în secolul al XIX-lea (germ. *Banknote* „hârtie a unei bănci")[12].

Numele monedei *leu* este legat *taleri*, leii olandezi numiți *löwenthaler*. Moneda s-a impus în S-E Europei. De la leul de pe acești taleri provine numele monedei românești, dar și ale altor monede din regiune (*leva* în Bulgaria, *leka* în Albania).

3. Formarea cuvintelor

Numele generic *ban* are o familie lexicală bogată. În DELR sunt înregistrate o serie de cuvinte derivate de la *ban*, substantive, adjective, verbe și un adverb, atestate în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea: *bănar* „funcționar la monetărie"[13], *bănărie* „monetărie", *bănăret*/*bănărit* „bănet", *bănesc*, *bănește*, *bănișor*, *bănos*, *bănuț*, *bănuțel*, verbele vechi *a băni* „a bate monedă",

[8]Bancnotele din polimeri, mai rezistente la șifonare și la rupere, apar târziu, odată cu dezvoltarea chimiei.
[9] http://ro.wikipedia.org/wiki/List, accesat la data de 26.04.2014.
[10]DER, p. 76.
[11] DELR, I, p. 184.
[12] Marius Sala, *Nume de monede de origine germană*, în „Magazin istoric", 17.11.2013, http://www.magazinistoric.ro, accesat la data de 1.05.2015.
[13] Cf. portmoneu (DER, 76).

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)

a bănări „a cântări bani”. Derivate au și alți termeni: de la *galben* au luat naștere *gălbior*, *gălbenaș*; de la *leu*: *leușor*, *leuț*, *leușcan*; de la *sfanț*: *sfânțișor*, *sfănțoaică*, var. *sfănțuică*; de la *lăscaie*: *lăscăioară* etc. Multe dintre derivate aparțin registrului popular.

4. Semantică. Frazeologie

În câmpul lexico-semantic al termenului *bani* intră elemente din diferite registre stilistice: *bănuți*, *gologani*, (rar) *arginți*, *arginței*, (arg.) *lovele*, (fam.) *parale*, *părăluțe*, *pițule*, *finanțe*, (înv.) *băncuțe*, *creițari*, (reg.) *pitaci* etc. Sunt termeni apropiați semantic, dar care nu intră în sinonimie. Acest lucru privește cele mai multe nume de monede vechi. Au în comun caracteristica „monedă de argint” (genul proxim) nume ca: *aspru*, *băncuță*, *carboavă*, *creițar*, *denar*, *direclie*, *drahmă*, *duro*, *iuzluc*, *pitac*, *rublă*, *sesterț*, *sorocovăț*, *șuștac*, *taler*, *zgripțor*; au caracteristica „monedă de aur”: *dublon*, *funduc*, *ludovic*, *mahmudea*, *napoleon*, *pistol*, *rubia*, *rupie*, *sultanin*, *țechin*, *ughi*, *venetic*; au caracteristică dublă, de „monedă de aur și/sau de argint”: *ducat*, *florin*, *gulden*, *irmilic*, *icosar*, *left*. Diferențele specifice sunt date fie de teritoriul și de perioada în care au circulat, fie de valoarea monetară pe care acestea nume de bani o au.

Termenul generic *bani* intră în câteva sintagme cu sens propriu: *a avea bani*, *a schimba bani*, *a împrumuta bani*, *a depune bani*, *a investi banii*, *a strânge bani*; cu sens figurat: *bani de buzunar* „bani destinați cheltuielilor mărunte, zilnice”, *ban roșu* „monedă care valora un sfert dintr-un ban vechi”, *bani grei* „sumă mare de bani”, *bani gheață/ bani buni/ bani cash/ bani lichizi/ bani peșin/ bani numărați* „bani în numerar, disponibili, cu care se poate plăti imediat”. Ultimele sintagme intră în sinonimie; aceeași relație semantică se manifestă și între o sintagmă și termenii independenți: *bani grei* = *bănet*, (reg.) *bănărit*, (rar) *părălet*, *paralâc*.

Frazeologia creată pornind de la numele generic *bani* este bogată. Expresiile și locuțiunile fac referire la mai multe componente morale (calități, vicii) și materiale: **bogăția**: *a mânca banii cu lingura*, *a ședea pe bani*, *a fi în banii lui*, *a fi doldora de bani*, *a se culca pe bani*, *a se scălda în bani*, *a fi căptușit de bani*, *a fi stup de bani*, *a se juca cu banii*, *(băiat) de bani gata*; **risipa**: *a strica banii*, *a-și păpa banii*, *a toca banii*, *a-i curge banii printre degete*, *a scoate banii din pungă*, *a arunca cu banii în vânt*, *a arunca cu banii pe fereastră*; **zgârcenia**: *a pune banii la ciorap*, *a strânge banii la saltea*, *a tremura după bani*, *a trăi cu banii în ladă*, *a fi cumplit la bani*; **disprețul**: *a nu face doi bani*, *a nu da doi bani pe cineva*, *a nu-i face pielea doi bani*, *a nu face un ban chior*, *zero lei*, *zero bani*; **respectul**: *a trăi pe lângă cineva ca banul cel*

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)

bun; **înșelăciunea**: *a scutura pe cineva de bani, a stoarce pe cineva de bani, a ușura pe cineva de bani, a umbla cu doi bani în trei pungi*; **ambiția**: *a lua bani țigănești* etc. Sinonimia se poate observa la nivelul multor componente. De exemplu: *a ședea pe bani = a fi în banii lui, a fi doldora de bani, a se culca pe bani, a se scălda în bani, a fi căptușit de bani, a fi stup de bani, a se juca cu banii*; *a strica banii = a-și păpa banii, a toca banii, a-i curge banii printre degete, a scoate banii din pungă, a arunca cu banii în vânt, a arunca cu banii pe fereastră*; *a scutura de bani pe cineva = a stoarce pe cineva de bani, a ușura pe cineva de bani, a umbla cu doi bani în trei pungi* etc. În relații sinonimice intră și expresii cu nume vechi de bani: *a nu avea niciun ban = a nu avea nico lăscaie, a nu avea nicio para chioară, a nu avea niciun sfanț*. Sensul figurat al expresiilor și al locuțiunilor nu este întotdeauna ușor de identificat. De exemplu: expresiile *a lua bani țigănești* înseamnă „a face rost de bani cu orice preț”, *a trăi ca banul în punga săracului* are sensul de „a trăi liniștit”, *tot doi bani și un ort* înseamnă „lucru obișnuit, lipsit de importanță”, locuțiunea *a da banii pe miere*are sensurile „a mustra”, „a batjocori”, „a bate”.

5. Paremiologie

Proverbele evocă o împrejurare reală în subtextul căreia se sugerează una subînțeleasă, figurată. Înțelepciunea pe care o conțin se asociază cu modalitatea de expresie artistică, figurată.Termenul *bani* intră în enunțuri paremiologice cu rol constatator și, mai cu seamă, de avertisment: *Vorba bătrânească mulți bani prețuiește.*; *Când ai bani gândește-te la ziua când nu-i vei mai avea*. sau *Banii nu aduc învățătura, dar învățătura aduce banii*.

Din categoria proverbelor, am selectat câteva exemple culese de Zanne, Candrea și inventariate de Ion Cuceu, precum și altele care au corespondențe romanice, inventariate de Gabriel Gheorghe.[14] Toate aceste proverbe reflectă universul uman, obiceiurile, moravurile, viciile.

Cel mai frecvent banul semnifică și implică **puterea**: *Dacă ai bani, ai și tată și mamă*; *Banul deschide ușile fără chei*. (Gheorghe, 98); *Banul e ciocoi de uși multe/Are trecere-n orice curte*. (Gheorghe, 98); *Cu bani cumperi și brânză de iepure*.(AFC 2018, 18, apud Cuceu, 48); *Cu bani găsești și lapte de pasăre*. (Gheorghe, 102); *Banul te ridică, banul te coboară*.; *Banul te duce,/Banul te aduce*. (AFC, 1439, apud Cuceu, 49); *Banul te bagă la râu, banul te scoate.*

[14] Ion Cuceu, *Dicționarul proverbelor românești*, București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2006; Gabriel Gheorghe, *Proverbele românești și proverbele lumii romanice*, București, Editura Albatros, 1986.

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)

(Zanne, 11115, apud Cuceu, 48); *Cine are bani are de toate*. (Gheorghe, 102) și**bogăția**: *Banul face banii*.(Zanne, 11101, apud Cuceu, 48); *Ban la ban trage*. (Candrea, 15, apud Cuceu, 48); *Ban pe ban momește*. (Gheorghe, 101); *Îi plin de bani,/Ca râpa de bolovani*.(Zanne, 11191, apud Cuceu, 49).

Banul se asociază cu **înșelăciunea**: *A umbla cui doi bani în trei pungi* (Zanne, 11171, apud Cuceu, 49), cu **risipa**: *Toți banii,/În punga Stanei*. (Zanne, 11137, apud Cuceu, 49), cu **răul**: *Banului rău, pungă să nu-i faci*. (Zanne11133, apud Cuceu, 49).

Banul stârnește **invidia**: *Când ai bani/Ai și dușmani*. (Zanne, 11086, apud Cuceu, 48);**ispita**: *Banul e ochiul dracului* (AFC 664, 30, apud Cuceu, 48); **interesul**: *Banul îți câștigă prieteni*. (Candrea, 15, apud Cuceu, 48); *Pentru bani ia și pe fata dracului*. (Candrea 16, apud Cuceu, 48); *Banul și pe nerod îl face iubit*.(Gheorghe, 99); *Ai bani, ai prieteni, n-ai bani, n-ai prieteni*. (Gheorghe, 100).

Banul stimulează **hărnicia**: *Scoate bani și din piatră*. (Zanne, 11179, apud Cuceu, 49) și **priceperea**: *Banii te învață ce să faci*. (Zanne, 11093, apud Cuceu, 48); *Banul face banii*. (Zanne, 11101, apud Cuceu, 48).

Banul dobândit cinstit este o garanție că **un lucru trainic nu se poate realiza fărăefort**: *Banii nu se culeg de la trunchi, ca surcelele*. (Zanne, 11152, apud Cuceu 49); *Banul muncit nu se prăpădește*. (AFC 1369, 13, apud Cuceu, 48); *Din banii drepți, ia dracu' pe jumătate, iar cei strâmbi îi ia cu stăpân cu tot*. (Zanne, 11144, apud Cuceu, 48) etc.

Astfel de expresii idiomatice de concizie maximă și într-o formă simplă reflectă „cugetarea pură", prin care proverbele și zicătorile se ridică în sfera înțelegerii și a interpretării filosofice a existenței.

6. Concluzii

Istoria este relevantă pentru etimologia numelui generic *bani* și a termenilor aferenți. Evenimentele istorice prin care au trecut țările române explică originea multor împrumuturi de nume de monede. Sunt termeni de origine turcească, greacă, germană, rusă, ucraineană, poloneză, engleză, maghiară etc.

Pe lângă forma literară, terminologia banilor include și forme diversificate pe registre stilistice: populare, familiare, argotice, regionale; forme vechi și actuale. Termenii au căpătat

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)

sensuri noi în timp. Unii dintre ei au devenit polisemantici. În general, au sensuri bine marcate în definiții, rar pot intra în relații de sinonimie.

Evoluția și fixarea formelor pe care le au termenii în limbă sunt procese întărite prin frazeologie și paremiologie. Expresiile și locuțiunile, precum și proverbele și zicătorile create în jurul numelui *bani* sunt expresive sub raport semantic. Ele conțin o anumită formă de înțelepciune și exprimă filosofia poporului român. Varietatea expresiilor populare, a proverbelor și a zicătorilor este o formă de exprimare a bogăției limbii române.

BIBLIOGRAPHY :

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti", *Dicționarul etimologic al limbii române* (DELR), vol. I A-B, București, Editura Academiei Române, 2011.

Bucă, M., Evseev, I., Király, Fr., Crașoveanu, D., Vasiluță, Livia, *Dicționar analogic și de sinonime al limbii române*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978.

Ciorănescu, Alexandru, *Dicționarul etimologic al limbii române* (DER), București, Editura Saeculum I.O., 2002.

Cuceu, Ion, *Dicționarul proverbelor românești*, București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2006.

Gheorghe, Gabriel, *Proverbele românești și proverbele lumii romanice*, București, Editura Albatros, 1986.

Guțu, Gheorghe, *Dicționar latin-român*, București, Editura Humanitas, 2003.

Lupu, Coman, *Din istoricul numelor de monede în limba română*, București, Editura Universității din București, 2006.

Păun, Cristian, *Banii, băncile centrale, politica monetară și reglementarea sistemului bancar modern*, Colocviile SOREC-Deschideri economice cu tema „Liberalism-Etatism", București, 2010.

Sala, Marius, *Pastila de cuvinte. Nume de monede*, publicate în revista „Magazin istoric", 15.05. 2013, 13.06.2013, 15.07.2013, 15.08.2013, 9.10.2013, 17.11.2013, 15.12.2013, http://magazinistoric.ro, accesat la data de 1.05.2015.

http://javra.eu, accesat la data de 26.04.2015.

http://ro.wikipedia.org/wiki/List, accesat la data de 26.04.2014.

BDD-V1577 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:19:22 UTC)